

"Jag mötte Gebrselassie"

text och foto Lennart Hansson

Jag sprang Knarvik-Mila utanför Bergen i Norge i september. De bästa norska löparna i min åldersklass hade väl annat för sig den helgen så jag lyckades vinna både halvmaran och 10 km. Men i stället för snabba norrmän var där ett gäng vassa etiopier som sprang ifrån alla! Under prisutdelningen bjöd en i den etiopiska kommittén ner mig till Great Ethiopian Run, Afrikas största lopp i Addis Ababa två månader senare. Oj, oj vilken chans!

KORT SKULLE DET bli, bara fredag till måndag. Jag kom ner mitt i natten och höll på att missa barn- och ungdomsloppet på lördagen. 3500 ungar sprang som blixten i dåliga, eller inga skor alls. De delades in i två grupper: en för barn under åtta år och en för barn under 11, och alla sprang 1000 meter.

Prisutdelare för hela arrangemanget var Haile Gebrselassie och Paula Radcliffe. Båda innehar dagens världsrekord på maraton: 2.03.59 respektive 2.15.25.

Barnen var så framåt vid prisutdelningarna – bara rakt upp på prispallen och inte blyga för världsstjärnorna.

LIVET I ETIOPIEN är inte lätt. 80–85 procent av befolkningen saknar all typ av försörjning. Fattigdomen är förödande, men aldrig såg jag människorna arga eller besvikna. I Addis Ababa med tre miljoner invånare ligger slum och förstklassiga hotell sida vid sida. Marknaderna är fall-

färdiga ruckel men varorna håller hög kvalitet och priserna är en tredjedel mot de svenska. Som i de flesta fattiga storstäder är försäljarna drivna och påflugna, det gäller att pruta.

På landsbygden tigger och försöker alla få in några birr, den etiopiska valutan. Vi fick till exempel betala för att komma till en före detta utsiktsplats över Addis Ababa. Nu skymde träden hela vyn, men det kostade ändå! Desperation är uppfinningarnas moder.

Etiopierna som jag mötte var glada och positiva, ett vänligt folk. Dessutom är nog kvinnorna de vackraste i världen. Det är helt klart ett fascinerande folk.

Loppet tar 33 000 deltagare och blir snabbt fullt. Vi var cirka 200 utlänningar, de flesta från olika ambassader i staden. En del av anmälningsavgiften går till välgörenhet och 1000 platser reserveras till sådana som inte har råd med anmälningsavgiften.

Kvällen före loppet stod pasta på

programmet för oss utlänningar, ett förstklassigt party med vita dukar och riktigt porslin. Vård var Richard Nerurkar, VM-sjua i Göteborg. Både Haile och Paula var med och vi bjöds på traditionell orkester med dansare.

Dansen är lite speciell då de "knycker" med axlarna och vi utlänningar försökte med mer eller mindre lyckat resultat. Vi åt och drack under flera timmar – tyskar, spanjorer, engelsmän, skottar, kenyaner, norrmän, holländare, finnar och en svensk.

DAGEN EFTER VAR det dags för tävlingen. Ordet tävling är väl egentligen inte rätta ordet: Tidtagning på cirka 500 elitlöpare, resten startade hur de ville och när de ville! Banan är 10 kilometer, men anmälda som oanmälda hoppar in i loppet längs vägen. Elitfältet startar från en annan gata och springer parallellt 700–800 meter, innan de förhoppningsvis kommer in på banan först.

Vid startplatsen två timmar före start stod massor av löpare på startlinjen eller värmdes upp på sten- och sandläktaren. De som stod på startlinjen vid Meskel (Frihetstorget) hölls tillbaka av militärpoliserna med batonger, som de flitigt använde.

Vid starten flyger löparna iväg som om det gällde 500 meter. Deltagarna är uteslutande unga, från tio till trettio år. Vi utlänningar får starta från sidan, knappa 50 meter före den stora massan. Ganska snabbt drar "massan" med gröna t-shirts flygande förbi.

Min klädsel gjorde mig till "Hero of the Day" och spontant bildades det en löpargrupp runt mig, en sorts "livvakter". Ibland var de lite för närgångna så jag fick knuffa dem åt sidan, men mestadels var de mycket hjälpsamma.

De sprang och sjöng: "kama, kama, kama", kastade vatten på, och flyttade andra löpare och gångare som var i vägen. (Eftersom många tjuvstartar kommer man hela tiden ifatt långsamma löpare.)

Några officiella vattenkontroller såg jag inte så det var tur att mina "vakter" hade vattenflaskor med sig. De sjöng och var glada hela tiden, inte minst när jag sjöng med och de tog det lugnt för att inte springa ifrån mig!

Publiken var också med på noterna och sjöng och jublade. På flera ställen var det musik, till och med live på sex ställen.

Vid ett tillfälle, när jag dansade lite framför en orkester, så slutade de spela och sjunga och tog fram sina kameror istället...

Redan efter två, tre kilometer, där de längsta backarna finns, blev jag helt slut och började undra hur detta skulle gå. 28 plusgrader och höjden på 2 355 meter

► **UPPVARMNING INFÖR LOPPET.** Jämfotahopp på stenmur.

över havet satte sig i andningen och låren. Men efter åtskilliga bugningar åt publiken och vattenduschar av "vakterna" sprang jag slutligen i mål. Där vimlade det av fotografer och journalister. Tror jag är fotograferad tillsammans med varenda etiopier!

Fick också ge tre, fyra intervjuer, bland annat för brasiliansk TV. Tiden var inget att tala om, men däremot om upplevelsen. Högre stämning och glädje har jag aldrig upplevt under ett lopp. Snabbast var Tilahun Regassa på 28.36 och Koren Jelila på 33.03, men de flesta ville hellre snacka, sjunga och fotografera än att springa fort. Men vad spelar det för roll när ingen tidtagning förekommer, det hänger bara en digitalklocka vid målet. Det viktigaste är att delta och känna hur roligt det är att springa!

EFTER LOPPET VAR alla V.I.P., det vill säga alla utlänningar, inbjudna till Hailes hus för lunch. "Hus" är väl inte det rätta

► **TUNGT ARBETE.** Kvinnor bär ner ved till Addis Ababa, cirka 6 km, flera gånger per dag.

ordet, snarare ett litet slott på gräddhyllan i Addis Ababa. Slottet var öppet, trädgården full av möbler som stod under skyddande parasoller.

Maten stod framdukad bredvid poolen och Hailes fru och fyra barn var där (ja, till och med hans morsa tror jag). På programmet stod musik och dansuppträdande, men allra roligaste var nog att titta på Hailes prissamling. Hela nedervåningen på fyra rum plus hall var fylld med medaljer, pokaler, skulpturer, porträtt och annat som han vunnit.

DET ÄR INTE var dag jag snackar och umgås med världens två bästa maratonlöpare genom tiderna! Det har jag nu gjort två dagar i rad! Vill du vara med om ett glädjande äventyr, åk till Great Ethiopian Run! Även om arrangemanget har sina brister bjuder det på unika och storslagna tävlingsupplevelser och möten med människor som ger erfarenheter för livet. **RVV**

► **STARTFALTET.** Löparna hålls tillbaka av militärpoliserna med batonger.

